

Tredjelandsvurdering (TIA)

Språki · GDPR art. 44–49 · org.nr. 998639255 MVA

Tredjelandsvurdering (TIA)

1. Innledning

Primært overføringsgrunnlag: EU-US Data Privacy Framework (DPF), adekvansbeslutning fra EU-kommisjonen 10. juli 2023, gjeldende for EØS.

Sekundært overføringsgrunnlag: EUs standardkontraktsklausuler (SCCs), innebygd i alle leverandørenes databehandleravtaler, som automatisk reserve dersom DPF-beslutningen oppheves.

Hovedprinsipp for arkitekturen: primærlagring (database, applikasjon) er i EØS (netcup, Tyskland/ Østerrike). Fillagring er i EU (Cloudflare R2 med `jurisdiction=eu`). Overføringer til USA gjelder i hovedsak **midlertidig KI-prosessering** — ikke varig lagring. Uttalemålingen hos Microsoft (Azure AI Speech) kjøres i en EU-region (Sweden Central).

2. Rettslig status for DPF

DPF-beslutningen **gjelder fortsatt**, men er under reelt press. Vurderingen bygger på:

Hendelse	Dato	Betydning
Underretten avviste Latombe-søksmålet (T-553/23)	3. sep 2025	DPF opprettholdt — Data Protection Review Court ansett tilstrekkelig uavhengig, bulk-innsamling tilstrekkelig avgrenset
Latombe anket til EU-domstolen — sak C-703/25 P	31. okt 2025	Verserer; avgjørelse ventes tidligst sent 2026/2027
PCLOB (amerikansk tilsynsorgan) uten quorum	siden tidlig 2025	Svekker en av forutsetningene for adekvansbeslutningen
FISA Section 702 utløp	12. juni 2026	Innsamling fortsetter under eksisterende FISC-sertifiseringer mens Kongressen forhandler — rettslig uavklart
US Supreme Court, <i>Trump v. Slaughter</i>	29. juni 2026	Svekker uavhengige tilsynsorganer; noyb har varslet ny utfordring av DPF
Datatilsynets veiledning oppdatert	1. juli 2026	Overføringer til DPF-sertifiserte selskaper er fortsatt lovlige , men Datatilsynet råder alle virksomheter til å ha en beredskaps- og exitstrategi

Konklusjon: DPF benyttes som primært grunnlag der leverandøren er sertifisert, SCCs dokumenteres som reserve for samtlige, og en konkret beredskapsplan (kap. 6) er etablert i tråd med Datatilsynets råd.

3. Vurdering per aktiv leverandør

3.1 Google LLC (Gemini API, Workspace SMTP, OAuth)

Data som overføres	Elevtekst for KI-prosessering; opplastede bilder (OCR, skriveøvelser); lydopptak (uttaleanalyse); sanntids mikrofonlyd og kamerabilder i Samtale; prompts for bilde- og talegenerering; e-postadresser ved utsending og innlogging
Personopplysninger?	Ja — innholdsdata kan inneholde det brukeren selv deler; lydopptak kan identifisere via stemme; bilder kan avbilde personer. Direkte identifikatorer (navn, e-post, bruker-ID) sendes ikke
Overføringsgrunnlag	EU-US DPF + SCCs i Google DPA v10
DPF-sertifisert?	Ja — deltaker 5780
Datalagring	Betalt tier: ingen modelltrening. Misbruksovervåking: 55 dager . Zero Data Retention kan bes om per prosjekt
EU-prosessering	Ikke på developer-API-et. Dokumentert oppgraderingssti: Vertex AI EU-regioner
Risikonivå	Lav–middels . Mest sensitive flyt er lyd og video i sanntidssamtale — midlertidig prosessering, ingen varig lagring, ingen identifikatorer

3.2 ElevenLabs Inc. (talesyntese og transkribering)

Data som overføres	Tekst for talesyntese; brukerens mikrofonopptak for transkribering
Personopplysninger?	Ja — lydopptak kan identifisere via stemme; tekst kan inneholde personlig innhold
Overføringsgrunnlag	EU-US DPF + SCCs og UK-addendum i DPA (oppdatert 2026-04-08)
Trening på data	Selvbetjeningskontoer hos ElevenLabs trener på kundedata som standard . Opt-out er verifisert slått av og dokumentert 08.08.2026 — dette var det ene kontrollpunktet i denne vurderingen, og det er lukket. Sletting innen 30 dager etter opphør
EU-prosessering	Kun Enterprise — dokumentert som beredskapsopsjon
Risikonivå	Lav–middels etter verifisert opt-out

3.3 Cloudflare Inc. (R2, CDN, Workers AI)

Data	R2: opplastede og genererte bilder, lyd, presentasjoner. CDN: all webtrafikk (TLS-terminering). Workers AI: tekstbeskrivelser for bildegenerering
Personopplysninger?	Ja for R2 og CDN — opplastede bilder kan avbilde personer, trafikkdata inneholder IP-adresser. Normalt ikke for Workers AI
Overføringsgrunnlag	EU-US DPF + SCCs Modules 2+3 i Customer DPA v6.4
DPF-sertifisert?	Ja — deltaker 5666
Datalagring	R2 med jurisdiction=eu — filene lagres garantert i EU. Ærlig presisering: CDN-ets TLS-terminering skjer på globale edge-noder, så flyktig trafikkprosessering kan skje utenfor EØS. Workers AI lagrer verken forespørsler eller resultater, og bruker ikke innhold til modelltrening
Risikonivå	Lav. Varig lagring er i EU; USA-eksponeringen gjelder flyktig CDN-trafikk og tekstbeskrivelser uten personopplysninger

3.4 OpenAI (tekstanalyse — aktiv fra september 2026)

Status: overføring skjer. OpenAI var hvilende fra 13. august 2026 (talesyntese, erstattet av Google Gemini) og ble i september 2026 tatt i bruk til et nytt formål: **tekstanalyse** i to piloter — «Skriveutvikling» (språkanalyse av elevtekster og korte veiledningstekster) og læringsveilederen (kun interne testkontoer). Talesyntese via OpenAI brukes ikke.

Data som overføres	Skriveutvikling: elevens tekst ved første innsending, med oppgavetekst, oppgavetype og registrert nivå; og separat samlede telletall per språkområde, uten tekstinnhold. Læringsveilederen (kun interne testkontoer): meldinger, elevprofil og vedlagte filer og bilder. Aldri navn, e-post, bruker-ID eller organisasjon
Personopplysninger?	Ja, potensielt — elevens fritekst kan inneholde det eleven selv skriver om seg selv og andre. Direkte identifikatorer sendes ikke
Kontraktspart	OpenAI Ireland Ltd (EØS); prosessering hos OpenAI OpCo, LLC (USA)
Overføringsgrunnlag	SCCs — OpenAI er ikke DPF-sertifisert (verifisert mot deltakerdatabasen). SCCs er innebygd i DPA (eff. 2026-01-01, signert av begge parter 08.08.2026)
Datalagring/trening	API-data brukes ikke til trening. Alle kall sendes med <code>store: false</code> , så forespørsel og svar lagres ikke som applikasjonsdata. Misbrukslogg inntil 30 dager gjelder likevel; null datalagring er ikke aktivert. Innholdslogging i organisasjonen er slått av
EU-prosessering	EU-dataresidens er tilgjengelig for nye prosjekter — dokumentert som opsjon
Risikonivå	Lav–middels. Elevtekst i fritekst er mer personlig enn opplesingstekst, men sendes uten identifikatorer, lagres ikke varig hos leverandøren utover misbruksloggen, og omfanget er foreløpig pilot. SCC-basert og dermed upåvirket av utfallet i DPF-saken; irsk kontraktspart

3.5 Microsoft (Azure AI Speech — uttalemåling, fra 27. september 2026)

Status: ny underdatabehandler fra 27. september 2026, i uttaltetreningen — først som pilot, deretter for alle som bruker uttaltetreningen. Azure AI Speech måler hvordan hvert ord og hver lyd ble uttalt; Google Gemini skriver fortsatt forklaringen.

Data som overføres	Elevers lydopptak av én øvingssetning (noen sekunder) og setningsteksten eleven ble bedt om å lese; en KI-generert referanseopplesning av samme setning (syntetisk stemme, ingen personopplysninger). Aldri navn, e-post, bruker-ID eller organisasjon
Personopplysninger?	Ja — lydopptak kan identifisere via stemme. Innholdet er en oppgitt øvingssetning, ikke fritekst. Direkte identifikatorer sendes ikke
Kontraktpart	Microsoft Ireland Operations Limited (EØS); morselskap Microsoft Corporation (USA)
Behandlingssted	Ressursen er opprettet i Sweden Central (EU) , og behandlingen skjer der
Overføringsgrunnlag	EU-US DPF + SCCs. Behandlingen skjer i EU, men leverandøren er del av et amerikansk konsern, så grunnlaget dokumenteres på samme måte som for de andre amerikanske leverandørene
DPF-sertifisert?	Ja
Datalagring/trening	Ifølge Microsofts dokumentasjon for sanntids tale-til-tekst behandles lyden kun i serverens minne og lagres ikke , og dataene brukes ikke til å trene modeller
Risikonivå	Lav. Kort opptak av en oppgitt setning, behandlet i EU, uten identifikatorer og uten lagring hos leverandøren. Restpunktet er at eieren er amerikansk

3.6 Stripe (betaling — kun privatkunder)

Kontraktpart Stripe Payments Europe Ltd (Irland), videre overføring til Stripe, LLC (USA) under DPF og SCCs. Stripe har en **dobbeltrolle**: databehandler for betalingstjenestene, men **selvstendig behandlingsansvarlig** for svindelsbekjempelse, AML og KYC — den siste er en overføring mellom to behandlingsansvarlige med eget grunnlag, utenfor Språkis databehandlerkjede. **Ikke relevant for organisasjonsavtaler**, som faktureres direkte. Risikonivå: lav.

4. Leverandør uten tredjelandsoverføring

netcup GmbH (server og database) driftes i Nürnberg (DE) og Wien (AT) — innenfor EØS. Ingen amerikanske underleverandører; Anexia-gruppen (AT/DE) med konsern-BCR. ISO 27001/27701. Ingen tredjelandsoverføring.

5. Samlet vurdering

Leverandør	DPF	SCCs	Varig lagring i USA?	Risiko
Google LLC	Ja (5780)	Ja	Nei — 55-dagers misbrukslogg	Lav–middels
ElevenLabs	Ja	Ja	Nei — 30-dagers sletting	Lav–middels
OpenAI	Nei	SCCs = primært grunnlag	Nei — 30-dagers misbrukslogg	Lav–middels
Cloudflare	Ja (5666)	Ja	Nei — R2 er EU; Workers AI lagrer ingenting	Lav
Microsoft (Azure AI Speech)	Ja	Ja	Nei — behandles i EU-region; lyden lagres ikke	Lav
Stripe, LLC	Ja	Ja	Ja — betalingshistorikk, kun privatkunder	Lav
netcup	—	—	— (EØS)	Ingen overføring

Reserveleverandør (Anthropic): står *ikke* på listen, ingen overføring skjer. Ved eventuell aktivering kreves ny vurdering og 30 dagers varsel til kundene.

5.2 Tilleggstiltak som reduserer risiko

- Dataminimering:** ingen direkte identifikatorer (navn, e-post, bruker-ID, organisasjon) sendes i KI-kall — kun innholdsdata.
- Kryptering:** TLS 1.2+ mot alle leverandører; kryptering i ro.
- Ingen treningsbruk:** Google (betalt tier, kontraktsfestet), ElevenLabs (opt-out verifisert), Cloudflare (dokumentert for Workers AI), OpenAI (API-standard; delingsvalg og innholdslogging slått av i organisasjonen), Microsoft Azure AI Speech (dokumentert: brukes ikke til trening).
- Midlertidighet:** KI-prosessering skjer under API-kallet; ingen varig lagring i USA av brukerinnhold utover tidsavgrensede misbrukslogger (Google 55 dager, OpenAI 30 dager). Microsoft Azure AI Speech lagrer ikke lyden.
- EU-lagring:** database i Tyskland; filer med EU-jurisdiksjon. Uttalemålingen (Microsoft) behandles i EU-region.
- Kontraktsvern:** alle databehandleravtaler har varslingsplikt og bistandsplikt ved myndighetskrav.

5.3 Datakategorienes art

Det som overføres er i hovedsak **læringsinnhold** — tekst, øvingslyd, illustrasjonsbilder — uten direkte identifikatorer. Ingen særlige kategorier etter artikkel 9 behandles tilsiktet. Restrisikoen er at brukere selv

skriver eller sier personlige opplysninger i fritekst og samtale. Dette adresseres gjennom brukerveiledning, gjennom råd om oppgaveutforming, og gjennom behandlingsansvarliges informasjonsplikt.

6. Beredskapsplan hvis DPF oppheves

Utarbeidet i tråd med Datatilsynets råd av 1. juli 2026 om å ha en exit-strategi.

Steg	Tiltak	Status
0	SCCs tar over automatisk — alle aktive amerikanske leverandører har SCCs innebygd i gjeldende avtaler; ingenting må reforhandles	Klart i dag
1	Be om Zero Data Retention på Gemini API — fjerner 55-dagerslagringen	Kan iverksettes umiddelbart
2	Google → Vertex AI EU-region (prosessering innenfor regionen)	Dokumentert migrasjonssti
3	ElevenLabs → Enterprise EU-residency , eller erstatt med Gemini-varianter via Vertex EU	Opsjon
3b	OpenAI er SCC-basert — upåvirket av et DPF-bortfall. EU-dataresidens er en ytterligere opsjon	Ingen handling nødvendig
3c	Microsoft (uttalemåling) behandles allerede i EU-region (Sweden Central); SCCs tar over som grunnlag	Ingen handling nødvendig
4	netcup (database) og R2-EU (filer) er upåvirket — primærdata forblir i EØS uansett	Ingen handling nødvendig
5	Varsle behandlingsansvarlige om endret overføringsgrunnlag (databehandleravtalen punkt 5.4)	Rutine

Utviklingen overvåkes: sak C-703/25 P, reautorisering av FISA 702, nyb-utfordringen, og Datatilsynets oppdateringer.

7. Konklusjon

1. Alle aktive tredjelandsoverføringer har gyldig overføringsgrunnlag — DPF, med SCCs som dokumentert reserve.
2. Arkitekturen holder varig lagring i EØS/EU. USA-eksponering gjelder i hovedsak midlertidig KI-prosessering av innholdsdata uten direkte identifikatorer.
3. Beredskapsplan for bortfall av DPF foreligger, i tråd med Datatilsynets råd av 1. juli 2026.
4. Overføringene vurderes som **lovlige og forholdsmessige** under gjeldende regelverk. Kontrollpunktet i kap. 3.2 (ElevenLabs trenings-opt-out) er lukket og dokumentert.